

ΔΙΕΘΝΗ

της Ιωάννας Μαγγανάρα

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Οι παραδοσιακές πρακτικές (traditional practices) είναι πολιτιστικές πρακτικές οι οποίες ασκούν βία κατά των γυναικών, βλάπτουν την υγεία τους και παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους (όπως π.χ. το δικαίωμα στην σωματική ακεραιότητα και στην ελευθερία έκφρασης).

Πολλές από τις παραδοσιακές πρακτικές βασίζονται σε ιδεολογίες οι οποίες θεωρούν ότι η ελευθερία μιας γυναίκας, ειδικότερα όσον αφορά τη σεξουαλική της ταυτότητα, θα πρέπει να περιορίζεται και να ελέγχεται και ότι συνακόλουθα ο ανδρισμός απαιτεί αποδοχή της έννοιας της τιμής και του βίαιου έλεγχου της γυναικείας σεξουαλικότητας.

Όπως αναφέρει η Ειδική Εισηγήτρια για την βία κατά των γυναικών των Ηνωμένων Εθνών Radhika Coomaraswamy, στην Έκθεση που υπέβαλε στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το 2002, «Ο ανδρισμός που είναι στενά συνυφασμένος με τη βία δεν χαρακτηρίζει μόνο τον παραδοσιακό άνδρα στις χώρες της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, αλλά και τον καουμπούι στις Ηνωμένες Πολιτείες και γενικότερα τον άνδρα στη χώρα αυτή, όπως εκφράζεται ως προσωπικότητα μέσα από τη λαϊκή κουλτούρα και το σύγχρονο σινεμά».

Ο πολιτιστικός σχετικισμός χρησιμοποιείται συχνά προκειμένου να δικαιολογήσει τις παραδοσιακές πρακτικές, παρά το γεγονός ότι από τη δεκαετία του '80 έχουμε ξεκάθαρες αρχές που τις καταδικάζουν σε πολλά κείμενα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης για την κατάργηση όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Σύμφωνα με την Σύμβαση αυτή τα Κράτη μέρη πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να αλλάξουν τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς τρόπους συμπεριφοράς ανδρών και γυναικών, με στόχο να επιτύχουν την κατάργηση προκαταλήψεων, εθίμων και άλλων πρακτικών που βασίζονται στην ιδέα της κατωτερότητας ή ανωτερότητας του ενός από τα δύο φύλα ή σε στερεότυπους ρόλους γυναικών και ανδρών (άρθρο 5).

Η Διακήρυξη για την κατάργηση της βίας κατά των γυναικών που υιοθετήθηκε το 1994 από την Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, αναφέρει ότι «Τα κράτη θα πρέπει να καταδικάζουν τη βία και δεν θα πρέπει να επικαλούνται έθιμα, παραδόσεις και θρησκευτικές δοξασίες για ν' αποφύγουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την κατάργηση της βίας. Τα κράτη θα πρέπει να υιοθετήσουν το ταχύ-

τερο δυνατό μέσα και πολιτικές για την κατάργηση της βίας».

Τέλος το Πρόγραμμα Δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη που έλαβαν χώρα στο Κάιρο το 1994 και η Διακήρυξη και το Σχέδιο Δράσης της 4^{ης} Παγκόσμιας Διάσκεψης γυναικών που έλαβε χώρα στο Πεκίνο το 1995 αναφέρουν ότι οι γυναίκες έχουν δικαίωμα σε ασφαλή και ικανοποιητική σεξουαλική ζωή.

Παρά τις ανωτέρω αρχές, όπως αναφέρει η μελέτη για τη βία κατά των γυναικών την οποία πρόσφατα κυκλοφόρησε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, κάθε χρόνο 5.000 γυναίκες δολοφονούνται από μέλη της οικογενείας τους γιατί προσέβαλαν την τιμή των αρρένων μελών της, ενώ στην Ινδία το 2002 σκοτώθηκαν 6.822 γυναίκες ως αποτέλεσμα βίας που έχει σχέση με αιτήματα προίικας. Επιπλέον 130 εκατομμύρια γυναίκες έχουν υποστεί κλειτοριδεκτομή (ακρωτηριασμό των γεννητικών τους οργάνων) κυρίως στην Αφρική και στη Μέση Ανατολή, αλλά και στην Ευρώπη, ΗΠΑ και Αυστραλία σε κοινότητες μεταναστών.

Η Ειδική Εισηγήτρια για τη βία κατά των γυναικών της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΑΔ) Radhika Coomaraswamy στην έκθεση, που υπέβαλε στην ΕΑΔ κατά την 50^η σύνοδό της, τονίζει ότι οι παραδοσιακές πρακτικές παραβιάζουν το ΑΔ των γυναικών και ότι συνιστούν βία που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με βάση τις παραδόσεις, κουλτούρα, έθιμα, κοινωνική συμμόρφωση.

Ιστορική αναδρομή

Από τη δεκαετία του 1950 ορισμένα διακυβερνητικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών (Επιτροπή Καθεστώτος Γυναικών, ECOSOC) άρχισαν ν' ασχολούνται με τις παραδοσιακές πρακτικές, οι οποίες επιδρούν στην υγεία και στο επίπεδο ζωής των γυναικών.

Το 1952 το ECOSOC, με βάση σύσταση της Επιτροπής Καθεστώτος Γυναικών ζήτησε από τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν το ταχύτερο δυνατό όλα τα απαραίτητα μέτρα, με στόχο τη σταδιακή κατάργηση όλων των εθίμων, που παραβιάζουν τη σωματική ακεραιότητα των γυναικών και, επομένως, την αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, όπως διακηρύσσει ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και η Παγκόσμια Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Πιο συστηματική προσοχή δόθηκε στο θέμα από ΜΚΟ (όπως η International Federation Terre des Hommes) και στους διακυβερνητικούς οργανισμούς (WHO) τη δεκαετία του '70.

Το 1982 η Υποεπιτροπή για την πρόωση και προστασία των ΑΔ, μετά από προτροπή ΜΚΟ που είχαν συλλέξει στοιχεία για την ευρύτητα του φαινομένου σε μουσουλμανικές και χριστιανικές κοινωνίες, υιοθέτησε απόφαση για θεσμοθέτηση ομάδας εργασίας, από 2 εκπροσώπους της υποεπιτροπής, καθώς και εκπροσώπους εξειδικευμένων οργανισμών, όπως WHO, UNESCO, UNICEF προκειμένου να μελετήσουν όλες τις πτυχές του φαινομένου.

Η ομάδα εργασίας κατέγραψε μια λίστα παραδοσιακών πρακτικών, με βάση ορισμένα κριτήρια, προκειμένου να προσδιορισθούν οι πιο βλαβερές από τις πρακτικές αυτές. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- α) έκταση του φαινομένου και βαθμός νοσηρότητας και θνησιμότητας συνδεδεμένος με αυτό.
- β) δυνατότητες τροποποίησης της πρακτικής.
- γ) βαθμός συνειδητοποίησης της πρακτικής αυτής από τη διεθνή κοινότητα.

Η λίστα την οποία συνέταξε το WHO συμπεριέλαβε την κλειτοριδεκτομή και άλλες μορφές αυτής, τους πρώιμους γάμους, τα διατροφικά ταμπού, τις παραδοσιακές πρακτικές που συνδέονται με τη γέννα, το πρόβλημα της προέκτασης, τα εγκλήματα τιμής, τις επιπτώσεις της προτίμησης αρσενικού παιδιού.

Με βάση τα ανωτέρω κριτήρια, προτεραιότητα ως η πιο βλαβερή πρακτική συγκέντρωσε η κλειτοριδεκτομή.

Η ομάδα εργασίας υπέβαλε τη μελέτη αυτή στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το 1986. Το Μάρτιο του 1988 η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ζήτησε από την Υποεπιτροπή να εξετάσει μέτρα που είχαν ληφθεί σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, προκειμένου να καταπολεμηθούν οι πρακτικές αυτές.

Με βάση τη σύσταση αυτή της ΕΑΔ η Υποεπιτροπή προχώρησε στη θεσμοθέτηση Ειδικού Εισηγητή για τα θέματα αυτά. Στη θέση αυτή διορίστηκε η Halima Embarek Warzazi από το Μαρόκο.

Επίσης η ΕΑΔ ενέκρινε το 1990 τη διεξαγωγή δυο σεμιναρίων όσον αφορά το θέμα των παραδοσιακών πρακτικών στην Αφρική και στην Ασία. Το σεμινάριο της Αφρικής έγινε στην Μπουργκίνα Φάσο το 1991 και είχε ως στόχο ν' αξιολογήσει τις επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ορισμένων πρακτικών όπως η κλειτοριδεκτομή, η προτίμηση αρσενικού παιδιού, οι παραδοσιακές πρακτικές που αφορούν τη γέννηση και να συλλέξει πληροφορίες για μέτρα σε επίπεδο κυβερνητικό και μη κυβερνητικό.

Το δεύτερο σεμινάριο έλαβε χώρα στην Σρι Λάνκα, στο Κολόμπο το 1994 και εξέτασε το θέμα της προτίμησης αρσενικών παιδιών, των πρώιμων γάμων, της εφηβικής μητρότητας, της προέκτασης και των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της στις νέες γυναίκες, της θέσης των διαζευγμένων γυναικών.

Όσον αφορά την κλειτοριδεκτομή υπάρχουν διαφορές στην ηλικία που αυτή λαμβάνει χώρα. Στη Δ. Αφρική όπου θεωρείται ιεροτελεστία μετάβασης στην ενηλικίωση, γίνεται στην ηλικία των 14-15 ετών, ενώ στην Ανατολική Αφρική που γίνεται για να ελέγξει την σεξουαλική επιθυμία και να διατηρήσει την παρθενία γίνεται στην ηλικία των 7-8 ετών.

Η κλειτοριδεκτομή η οποία γίνεται συνήθως κάτω από ανθυγιεινές συνθήκες έχει πολύ βλαβερές επιπτώσεις στην υγεία των γυναικών.

Από τη δεκαετία του '80 πολλές χώρες άρχισαν να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για την κατάργηση της. Η Κένυα το 1982, η Ακτή του Ελεφαντοστού το 1998 και πρόσφατα το Τζιμπουτί, η Γκάνα, η Γκινέα, η Σενεγάλη, η Τανζανία, το Τόγκο. Οι Σκανδιναβικές χώρες, το Ηνωμένο Βασίλειο, ο Καναδάς και οι ΗΠΑ ποινικοποίησαν την πρακτική αυτή.

Ο Καναδάς και οι ΗΠΑ θεωρούν την κλειτοριδεκτομή σοβαρή βλάβη με βάση την οποία μπορεί κανείς να ζητήσει προστασία στα πλαίσια της Σύμβασης για το καθεστώς των προσφύγων.

Η Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ελβετία, Γαλλία, Ολλανδία, θεωρούν την κλειτοριδεκτομή αδίκημα που τιμωρείται.

Ενώ η κλειτοριδεκτομή υπήρξε αντικείμενο εξέτασης μόνο στο σεμινάριο της Αφρικής, η προτίμηση αρσενικών παιδιών υπήρξε αντικείμενο εξέτασης και στα δυο σεμινάρια.

Η ομάδα εργασίας της υποεπιτροπής όρισε την προτίμηση υιού ως προτίμηση των γονέων για αρσενικό παιδί η οποία εκφράζεται με παραμέληση, στέρηση ή διακριτική μεταχείριση των κοριτσιών σε βάρος της σωματικής και ψυχικής υγείας τους.

Η Νότιος Ασία (Μπαγκλαντές, Ινδία, Νεπάλ), η Ιορδανία, η Συρία, η Αλγερία, το Καμερούν, η Αίγυπτος, η Λιβερία, Λιβύη, η Σενεγάλη, η Τυνησία χαρακτηρίζονται περισσότερο από το φαινόμενο αυτό.

Και στα δυο σεμινάρια τα αίτια του φαινομένου αποδόθηκαν στην πατριαρχία, σε οικονομικούς λόγους, δηλαδή στο ρόλο των ανδρών στην γεωργία, στην άγνοια και στην φτώχεια από την οποία υποφέρουν ιδιαίτερα οι γυναίκες.

Ενώ στην Αφρική η θρησκεία αναγνωρίστηκε ως ένα από τα αίτια αυτής της πρακτικής, στην Ασία υποστηρίχθηκε ότι δεν αποτελεί βάση για κάτι τέτοιο.

Επίσης ενώ στην Ασία η πρακτική αυτή οδηγεί συχνά σε θανάτωση εμβρύων και βρεφών που είναι θήλαα, στην Αφρική εκφράζεται με διατροφικές και εκπαιδευτικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων.

Σήμερα με την αμνιοκέντηση και άλλες μεθόδους της σύγχρονης τεχνολογίας είναι ευκολότερο να προσδιορισθεί το φύλο του εμβρύου.

Μια μελέτη 10.000 εκτρώσεων στην Βομβάη έδειξε ότι τα 9.999 έμβρυα ήταν θηλυκού γένους. Η Unicef υπολογίζει ότι 1 εκατ. θήλαα βρέφη πεθαίνουν κάθε χρόνο από κακή διατροφή και κακοποίηση, τα οποία θα ζούσαν αν ήταν αρσενικού γένους.

Στο σεμινάριο που έγινε στην Ασία δόθηκε πολύ περισσότερη έμφαση στους πρώιμους γάμους και στην εφηβική μητρότητα, πρακτικές οι οποίες επιδρούν όχι μόνο στην υγεία αλλά και στην εκπαίδευση, τη διατροφή και στις επαγγελματικές ευκαιρίες των γυναικών.

Στην Αφρική οι πρώιμοι γάμοι δεν είναι τόσο διαδεδομένοι. Ο αριθμός τους αυξήθηκε, ειδικότερα στην Ανατολική Αφρική, λόγω Aids.

Στη Νιγηρία το 1/4 των γυναικών παντρεύονται κάτω των 14 ετών, ενώ το 1/2 στην ηλικία των 16 ετών.

Επίσης συζητήθηκε το θέμα της προέκτασης, η οποία δίδεται ως αντάλλαγμα για τη χαμηλή θέση των γυναικών και οδηγεί συχνά σε βίαιες πρακτικές, όπως βασανιστήρια, κακοποίηση, ακόμη και θάνατο.

Σημειώνουμε ότι όσο πιο νέα είναι η νύφη, τόσο λιγότερο είναι και η προέκτα που παίρνει.

Μια άλλη διαφοροποίηση στις πρακτικές που έχουν

σχέση με το γάμο είναι ότι στην Ασία οι νεαρές νέες είναι υπό τον έλεγχο της ευρύτερης οικογένειας και της πεθεράς, η οποία συχνά τις κακομεταχειρίζεται και τις καταπιέζει, ενώ στην Αφρική είναι πιο πιθανό να υφίστανται κακομεταχείριση από το σύζυγο και την άμεση οικογένεια.

Στην Αφρική συζητήθηκαν επίσης οι πρακτικές κατά τη γέννα, οι οποίες είναι βλαβερές για την υγεία των γυναικών και οι οποίες συνδέονται με παραδοσιακές μαιές και έλλειψη συνθηκών υγιεινής, όπως και με διατροφικά ταμπού κατά την εγκυμοσύνη τα οποία αποδυναμώνουν τις γυναίκες και δημιουργούν προβλήματα κατά τη γέννα.

Οι παραδοσιακές μαιές βασίζουν τις πρακτικές τους σε πολιτιστικά πιστεύω, όπως τα κακά πνεύματα και οι υπερφυσικές δυνάμεις με αποτελέσματα βλαβερά, τόσο για τις μητέρες, όσο και για τα παιδιά που γεννιούνται.

Στην Ασία αναγνωρίστηκαν και ορισμένες θετικές παραδοσιακές πρακτικές, όπως ο θηλασμός του βρέφους.

Και στα δυο σεμινάρια συμφώνησαν ότι οι παραδοσιακές πρακτικές οπουδήποτε και αν λαμβάνουν χώρα έχουν ως αίτια τις άνισες οικονομικά και κοινωνικά σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την κατώτερη θέση των γυναικών, π.χ. οι πρώιμοι γάμοι αποτελούν μια διασφάλιση για ένα μακρύ κύκλο γονιμότητας, περιχαράκωνοντας τις γυναίκες στο ρόλο της μητρότητας.

Με βάση τα συμπεράσματα των δυο σεμιναρίων έγινε επεξεργασία ενός προγράμματος δράσης που υιοθετήθηκε από την υποεπιτροπή το 1994.

Πρόγραμμα Δράσης για την καταπολέμηση των παραδοσιακών πρακτικών

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν το εθνικό αλλά και το διεθνές επίπεδο και επικεντρώνεται σε ορισμένες πρακτικές όπως προτίμηση αρσενικών παιδιών, πρώιμοι γάμοι, πρακτικές κατά τη γέννηση, βία κατά των γυναικών και κοριτσιών.

Ζητάει:

- Καθαρή έκφραση πολιτικής θέλησης για να δοθεί τέλος στις πρακτικές αυτές που επηρεάζουν την υγεία των κοριτσιών και των γυναικών, ειδικότερα της κλειτοριδεκτομής.
- Κύρωση διεθνών κειμένων που αφορούν προστασία γυναικών και κοριτσιών. Υιοθέτηση νομοθεσίας η οποία απαγορεύει τις παραδοσιακές πρακτικές, ειδικότερα την κλειτοριδεκτομή. Θεσμοθέτηση κυβερνητικών οργάνων για την εφαρμογή πολιτικής καταπολέμησης του φαινομένου αυτού.
- Ενσωμάτωση μαθημάτων για τις δυσμενείς επιπτώσεις των παραδοσιακών πρακτικών, ειδικότερα της κλειτοριδεκτομής, σε εκπαιδευτικά προγράμματα, ειδικότερα αυτά που αφορούν ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, καθώς και σε καμπάνιες κατά του αναλφαβητισμού.
- Επανεξέταση όλων των σχολικών βιβλίων προκειμένου να απαλειφθούν στερεότυπα κατά των γυναικών.
- Προώθηση από τα ΜΜΕ του μηνύματος ότι οι παραδοσιακές πρακτικές βλάπτουν την υγεία των γυναικών.
- Συνεργασία με θρησκευτικούς αρχηγούς με στόχο την καταπολέμηση των παραδοσιακών πρακτικών, ειδικότερα της κλειτοριδεκτομής.

Προτίμηση αρσενικών παιδιών

- Καμπάνιες εκπαίδευσης όσον αφορά την αξία των κοριτσιών και αλλαγής της αντίληψης ότι η μητέρα ευθύνεται για την επιλογή του φύλου του κυοφορούμενου.
- Υιοθέτηση μη διακριτικής νομοθεσίας σχετικά με κληρονομικά θέματα.
- Έρευνες για προσδιορισμό διατροφικών ανισοτήτων μεταξύ των δυο φύλων
- Απάλειψη από θρησκευτικά κηρύγματα εσφαλμένων αντιλήψεων για την κατώτερη θέση των γυναικών.
- Κινητοποίηση εκπαιδευτικών θεσμών και ΜΜΕ με στόχο την αλλαγή αρνητικών στάσεων και αξιών όσον αφορά το γυναικείο φύλο.
- Λήψη μέτρων για υποχρεωτική εκπαίδευση και ισότιμη πρόσβαση κοριτσιών σε αυτή, όπως και σε οικονομικούς πόρους, υπηρεσίες υγείας, ασφαλιστικό σύστημα. Απάλειψη διατροφικών ανισοτήτων μεταξύ των δυο φύλων.

Πρώιμοι γάμοι-Πρακτικές κατά τη γέννα

- Υιοθέτηση νομοθεσίας για προσδιορισμό ορίου ηλικίας γάμου για κορίτσια και αγόρια, με στόχο την εξάλειψη των πρώιμων γάμων.
- Κατάλληλη εκπαίδευση παραϊατρικού προσωπικού ώστε να προσφέρει σύγχρονες υπηρεσίες πριν, κατά και μετά τον τοκετό, ειδικότερα σε γυναίκες αγρότισσες.
- Αναγνώριση και προώθηση των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων των γυναικών και του δικαιώματος αυτών ν' αποφασίζουν πότε και πόσα παιδιά θα κάνουν.
- Τα ΜΜΕ θα πρέπει να κινητοποιηθούν με στόχο τη συνειδητοποίηση της κοινής γνώμης για τις επιπτώσεις των πρώιμων γάμων και για την καταπολέμηση του φαινομένου.

Βία κατά των γυναικών και κοριτσιών

- Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να καταδικάσουν ανοικτά όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών και κοριτσιών και να υιοθετήσουν σχετική νομοθεσία για την καταπολέμηση του φαινομένου.
- Τα ΜΜΕ θα πρέπει να κινητοποιηθούν για την καταπολέμηση του φαινομένου, ενώ οι κυβερνήσεις θα πρέπει να θεσμοθετήσουν μηχανισμούς ελέγχου προβολής της βίας από τα ΜΜΕ.
- Οι πρακτικές της προίκας και της τιμής της νέας θα πρέπει να κηρυχθούν παράνομες και να τιμωρούνται.
- Οι οικογένειες, το ιατρικό προσωπικό και το κοινό θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να καταγγέλλουν όλες τις μορφές βίας.
- Θα πρέπει να ενταχθούν περισσότερες γυναίκες στα όργανα του νόμου, στο δικαστικό και ιατρικό σώμα και να υπάρξει εκπαίδευση όσον αφορά την ευαισθητοποίηση στο φύλο.
- Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να δημιουργήσουν καταφύγια για θύματα βίας και να παρέχουν συμβουλευτικές και νομικές υπηρεσίες.
- Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να προωθήσουν καμπάνιες νομικού αναλφαβητισμού και να θεσμοθετήσουν ανεξάρτητους και αυτόνομους μηχανισμούς για την παρακολούθηση της εφαρμογής των ΑΔ των γυναικών.
- Οι ΜΚΟ θα πρέπει να δραστηριοποιηθούν προκειμένου να διοχετεύουν πληροφόρηση για μαζική και συστηματι-

κή βία εναντίον των γυναικών και κοριτσιών σε σχετικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών.

Διεθνές επίπεδο – ΜΚΟ

Ζητείται από όλα τα σχετικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών και τους ειδικευμένους οργανισμούς, καθώς και διεθνείς και εθνικούς ΜΚΟ να ενσωματώσουν στα προγράμματά τους δραστηριότητες που αφορούν τις παραδοσιακές πρακτικές.

Ζητείται συνεργασία μεταξύ ΜΚΟ-Κυβερνήσεων για την εκπαίδευση όσων ασκούν την πρακτική της κλειτοριδεκτομής προκειμένου να τους διευκολύνουν να επιτύχουν οικονομική ανεξαρτησία μέσω άλλων επικερδών δραστηριοτήτων.

Εκτός από το έργο της Υποεπιτροπής θα πρέπει να αναφερθούμε και σε κείμενα που υιοθέτησαν Διεθνείς Διασκέψεις για τα ΑΔ, αλλά και σε συστάσεις που υιοθέτησαν συμβατικά όργανα ΑΔ για την καταπολέμηση των παραδοσιακών πρακτικών.

Διεθνείς Διασκέψεις

Η Διάσκεψη των Ην. Εθνών για τα ΑΔ που έλαβε χώρα στην Βιέννη το 1993, στην Διακήρυξη και το Πρόγραμμα Δράσης που υιοθέτησε διέυρνε την ημερήσια διάταξη των ΑΔ προκειμένου να εντάξει τη βία που βασίζεται στο φύλο, συμπεριλαμβανομένων των παραδοσιακών πρακτικών. Αναγνώρισε ότι η βία και άλλες μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης και εκμετάλλευσης συμπεριλαμβανομένης αυτής που είναι αποτέλεσμα πολιτιστικών προκαταλήψεων είναι ασυμβίβαστες με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και πρέπει ν' απαλειφθούν.

Η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου που υιοθετήθηκε από την Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη γυναικών το 1995, συμπεριέλαβε στον ορισμό της βίας και τις παραδοσιακές πρακτικές (βία που βασίζεται στην προίκα, κλειτοριδεκτομή, βρεφοκτονία κοριτσιών, προγενετική επιλογή φύλου και άλλες παραδοσιακές πρακτικές).

Δόθηκε έμφαση στις βλαβερές επιπτώσεις αυτών και ζητήθηκε από τις κυβερνήσεις να λάβουν νομοθετικά μέτρα για να τις εξαλείψουν.

Επίσης το Πρόγραμμα Δράσης που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Διάσκεψη για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη το 1994 παρακινεί τις Κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα για να εξαλείψουν την πρακτική της κλειτοριδεκτομής και των πρώιμων γάμων.

Συμβατικά όργανα ΑΔ

Η Επιτροπή για την κατάργηση των διακρίσεων κατά των γυναικών που εποπτεύει την εφαρμογή της ανωτέρω Σύμβασης υιοθέτησε το 1990 τη **Γενική Σύσταση 14** σχετικά με την κλειτοριδεκτομή, η οποία ζητάει από τα κράτη να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την εξάλειψή της, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής στοιχείων, υποστήριξης ΜΚΟ που ασχολούνται με το θέμα, οργάνωσης εκστρατειών συνειδητοποίησης, ενσωμάτωσης μέτρων σε πολιτικές δημόσιας υγείας.

Η **Γενική Σύσταση 19** αφορά τη βία κατά των γυναικών, μεταξύ άλλων τους καταναγκαστικούς γάμους, τους φόνους λόγω προίκας, τις επιθέσεις με οξύ, την κλειτοριδεκτομή. Επίσης η Σύσταση αναγνωρίζει ότι οι παραδοσιακές

πρακτικές που αφορούν περιορισμούς στην διατροφή και προτίμηση αρσενικών παιδιών είναι βλαβερές για την υγεία γυναικών και παιδιών.

Η **Γενική Σύσταση 21** η οποία αφορά την ισότητα στο γάμο και στις οικογενειακές σχέσεις αναγνωρίζει ότι οι πρώιμοι γάμοι και η εφηβική μητρότητα μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την υγεία των γυναικών.

Τέλος η **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού** (άρθρο 24, παρ. 3) ζητάει από τα κράτη μέρη να εξαλείψουν τις παραδοσιακές πρακτικές και να προστατεύσουν τα παιδιά από τη βία, κακοποίηση και κακομεταχείριση.

Μορφές παραδοσιακών πρακτικών

Εκτός από τις παραδοσιακές πρακτικές που περιγράψαμε υπάρχουν και άλλες οι οποίες αναφέρονται στις εκθέσεις της Ειδικής Εισηγήτριας για τα θέματα αυτά κας Warzazi και της Ειδικής Εισηγήτριας της ΕΑΔ για τη βία κατά των γυναικών κας Coomaraswamy, οι οποίες συναντώνται μέχρι σήμερα.

Αναλυτικότερα οι πρακτικές αυτές είναι οι εξής:

Εγκλήματα τιμής

Αναφέρονται στην Τουρκία, Πακιστάν, Ιορδανία, Συρία, Αίγυπτο, Λίβανο, Ιράν, Υεμένη, Μαρόκο και άλλες χώρες του Κόλπου όπως και Μεσογειακές χώρες. Επίσης λαμβάνουν χώρα σε κοινότητες μεταναστών στην Γερμανία, Γαλλία, Μ. Βρετανία.

Τα εγκλήματα τιμής διαπράττονται από συζύγους, πατέρες, αδελφούς, θείους, για να ξεπλύνουν την ντροπή στην τιμή της οικογένειας που είναι αποτέλεσμα πράξεων γυναικών και κοριτσιών που ανήκουν στην οικογένεια. Πίσω από τα εγκλήματα τιμής κρύβεται η ανάγκη των ανδρών να ελέγχουν την σεξουαλικότητα της γυναίκας και την ελευθερία της.

Οι γυναίκες θεωρούνται ιδιοκτησία των ανδρών και εκφράζουν την τιμή τους. Γι' αυτό πρέπει να διατηρούν την αγνότητα και την παρθενία τους.

Ο έλεγχος όμως των ανδρών δεν περιορίζεται στο σώμα της γυναίκας και στη σεξουαλική της συμπεριφορά, αλλά εκτείνεται στη συνολική συμπεριφορά της, συμπεριλαμβανομένων των κινήσεων και της γλώσσας που χρησιμοποιεί.

Συχνά οι γυναίκες θανατώνονται, γιατί πάντρευονται άνδρες της επιλογής τους ή χωρίζουν άνδρες που τις κακοποιούν. Οι γυναίκες που διαφεύγουν από εγκλήματα τιμής βρίσκονται συχνά υπό συνεχή φόβο ότι θα τις σκοτώσουν. Πολλές γυναίκες καταφεύγουν στην αυτοκτονία για λόγους τιμής είτε λόγω των κοινωνικών επιπτώσεων που έχει ως αποτέλεσμα η συμπεριφορά τους, είτε τις ωθεί στην αυτοκτονία η ίδια η οικογένεια. Οι θύτες των εγκλημάτων τιμής συνήθως αθωώνονται, γιατί τα εγκλήματα αυτά θεωρούνται εγκλήματα πάθους και προάσπισης της τιμής της οικογενείας. Στη Βραζιλία σε μία από τις πιο γνωστές δίκες για εγκλημα τιμής, ο João Lopes ο οποίος δολοφόνησε τη γυναίκα του και τον εραστή της, όταν τους έπιασε σε ένα ξενοδοχείο, αθωώθηκε με το επιχείρημα ότι προασπιζόταν την τιμή του. Η θέση ότι ένας άνδρας έχει το δικαίωμα να σκοτώσει, όταν αντιμετωπίζει θέμα μοιχείας, εξακολουθεί και υπάρχει στο Τέξας των ΗΠΑ, όπου τον Οκτώβριο του 1999 ο Jimmy Watkins φυλακίστηκε 4 μήνες για τη δολοφονία της γυναίκας του και τον τραυματισμό του εραστή της.

Αφιέρωση κοριτσιών σε ναούς για οικονομικό και πολιτιστικό κατευνασμό των θεών

Το αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής είναι τα κορίτσια να γίνονται πόρνες. Κατά τη διάρκεια πείνας, ξηρασίας ή επιδημιών, νεαρά κορίτσια προσφέρονται από την οικογένεια για γάμο στον ιερέα του ναού, ενώ τους απαγορεύεται να παντρευτούν οποιονδήποτε άλλον. Από τη στιγμή εκείνη αρχίζει μια ζωή σεξουαλικής δουλείας με πολλαπλούς ερωτικούς συντρόφους και συχνές εγκυμοσύνες και εκτρώσεις. Το σύστημα αυτό το βρίσκουμε στην Ινδία (devadasi), στο Νεπάλ (Devaki/Deuki) στο Μπενίν Νιγηρία, Τόγκο, Γκάνα (Trokosi).

Στις αφρικανικές χώρες το κορίτσι υπηρετεί τον ιερέα για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ανάλογα με τη σοβαρότητα του αμαρτήματος. Στο σύστημα αυτό τα κορίτσια γίνονται σκλάβες και πόρνες, για να εξιλεωθούν τα αμαρτήματα αρρένων συγγενών.

Μετά από αυτή την περίοδο η οικογένειά τους μπορεί να τις εξαγοράσει, αλλά οι ιερείς ζητούν υψηλές τιμές. Εάν ο ιερέας πεθάνει, το κορίτσι περιέρχεται στην ιδιοκτησία του επόμενου. Εάν το κορίτσι πεθάνει χωρίς να την έχουν εξαγοράσει οι γονείς, τότε υποχρεούνται να την αντικαταστήσουν με άλλο παρθένο κορίτσι και έτσι ο κύκλος συνεχίζει για γενεές. Αν και η Γκάνα υιοθέτησε το 1998 νομοθεσία που κηρύσσει παράνομο το σύστημα αυτό, αρκετές γυναίκες παραμένουν σκλάβες.

Κυνήγι μαγισσών

Την πρακτική αυτή την συναντάμε σήμερα σε ορισμένες περιοχές της Ν. Αφρικής. Οι γυναίκες που στιγματίζονται ως μάγισσες λιθοβολούνται μέχρι θανάτου πριν να τις κάψουν.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους οι γυναίκες μπορεί να στιγματισθούν ως μάγισσες. Συνήθως είναι ο φθόνος. Επίσης οι γυναίκες πιστεύεται ότι έχουν υπερφυσικές ικανότητες, επειδή φέρνουν στον κόσμο παιδιά.

Στην Τανζανία υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο θανατώνονται λόγω μαγείας, περίπου 500 γυναίκες.

Στην Ινδία αναφέρονται πολλές περιπτώσεις στην περιοχή της Δ. Βεγγάλης. Επίσης αναφέρεται η πρακτική αυτή στο Νεπάλ.

Όταν οι άνθρωποι υποφέρουν από αρρώστιες, όταν υπάρχει λειψυδρία ή θάνατος στην οικογένεια ή άλλα προβλήματα, ο τοπικός μάγος που ασκεί χρέη ιατρού υποδεικνύει μια γυναίκα ως μάγισσα για να θανατωθεί, προκειμένου να φύγει το κακό πνεύμα που δημιουργεί προβλήματα. Συνήθως πληρώνουν το μάγο αυτοί που επωφελούνται οικονομικά από το θάνατο της συγκεκριμένης γυναίκας.

Πολλές φεμινίστριες υποστηρίζουν ότι οι γυναίκες που στιγματίζονται ως μάγισσες είναι ανεξάρτητες και δεν έχουν άνδρα σύντροφο. Σε μια ανδροκρατική κοινωνία και τα δυο αποτελούν απειλή. Η μαγεία και οι μάγισσες είναι μια έκφραση της σεξιστικής ανδροκρατικής κοινωνίας.

Κάστα

Σύμφωνα με την ΜΚΟ Human Rights Watch περίπου 250 εκατομμύρια άνθρωποι ανά τον κόσμο υποφέρουν από διακρίσεις που βασίζονται στην κάστα.

Η κάστα είναι μία κρυφή μορφή apartheid που βασίζεται στο διαχωρισμό, μια σύγχρονη μορφή δουλείας. Η κάστα βασίζεται στην καταγωγή και είναι κληρονομική. Η πιο γνωστή περίπτωση είναι οι Dalits στην Ινδία. Το σύστημα της κάστας, που χαρακτηρίζει την κοινωνική οργάνωση

στην Ινδία, το συναντάμε επίσης στην Ν. Ασία, (Νεπάλ, Πακιστάν, Σρι Λάνκα, Μπαγκλαντές). Οι διαχωρισμοί κάστας που βασίζονται στην εργασία συναντώνται σε εθνικές ομάδες σε πολλές Αφρικανικές χώρες, όπως Μπουργκίνα, Φάσο, Σενεγάλη, Νιγηρία, Μπουρούντι, Μαλί, Καμερούν, Μαυριτανία, Γκινέα, Γκινέα Μπισάου, Ακτή του Ελεφαντοστό, Σιέρα Λεόνε, Γκάμπια, Λιβερία, Ιαπωνία.

Οι διακρίσεις που βασίζονται στην κάστα βάζουν πολιτιστικά όρια στο άτομο όσον αφορά τις μετακινήσεις και τις σχέσεις του. Οι μορφές διάκρισης ποικίλλουν, αλλά συνήθως έχουν σχέση με αποκλεισμό από σχολεία, λατρευτικούς τόπους και άλλους δημόσιους χώρους, επιβεβλημένο ένδυμα και περιορισμό σε συγκεκριμένα επαγγέλματα.

Οι γυναίκες που ανήκουν σε χαμηλές κάστες υφίστανται διπλές και τριπλές διακρίσεις. Αντιμετωπίζουν επίσης βία, βιασμό ακόμη και θάνατο από μέλη που ανήκουν σε ανώτερες κάστες και από το κράτος. Επίσης πολύ συχνά εργάζονται υπό συνθήκες δουλείας ή πληρώνονται πολύ λίγο.

Καταναγκαστικοί γάμοι

Οι γάμοι αυτοί λαμβάνουν χώρα χωρίς τη συναίνεση των δυο μερών. Επιβάλλονται δια τη βία στα νεαρά κορίτσια, για να ενδυναμώσουν οικογενειακούς δεσμούς, να προστατεύσουν την τιμή της οικογένειας, να προστατεύσουν πολιτιστικά και θρησκευτικά ιδεώδη, να ελέγξουν τη σεξουαλικότητα και τη συμπεριφορά των κοριτσιών.

Για να κρατήσουν τις κόρες στην πατρική οικογένεια συχνά τις παντρεύουν με ξαδέρφια από τη μεριά του πατέρα 10 και 20 χρόνια νεώτερα από αυτές.

Σε ορισμένες περιπτώσεις εάν το κορίτσι ή η οικογένειά της αρνηθούν μια πρόταση γάμου, ο υποψήφιος γαμπρός μπορεί να απαγάγει τη νύφη, να διαδώσει φήμες για τη συμπεριφορά της ή να της επιτεθεί με οξύ. Η τελευταία αυτή πρακτική είναι συνήθης στην Ινδία και στο Μπαγκλαντές.

Οι ποινικοί κώδικες της Κόστα Ρίκα, Αιθιοπίας, Λιβάνου, Περού, Ουρουγουάης, αθλώνουν τον θύτη βιασμού, ο οποίος δέχεται να παντρευτεί το θύμα. Αυτό συμβαίνει σε πολλές κοινωνίες. Ο λόγος είναι ότι έτσι προστατεύεται η τιμή του κοριτσιού, γιατί διαφορετικά δεν μπορεί να παντρευτεί.

Η πώληση γυναικών για γάμο είναι αρκετά συχνή. Η προίκα που δίνεται από τη νύφη στο γαμπρό και την οικογένειά του χαρακτηρίζει την Ασία, ενώ στην υποσαχάρια Αφρική είναι ο γαμπρός που προσφέρει δώρα στη νύφη.

Πολλοί θάνατοι λόγω προίκας συμβαίνουν, όταν αυτή χαρακτηρίζεται από την οικογένεια του γαμπρού ως ανεπαρκής. Σε πολλές κοινωνίες οι γυναίκες υφίστανται τεστ παρθενίας τη νύχτα του γάμου, πρακτική που τις υποβιβάζει και παραβιάζει τα δικαιώματά τους.

Κατά τη διάρκεια του γάμου η σύζυγος μπορεί να έχει μεταχείριση δούλας. Στην πλειοψηφία των χωρών δεν ποινικοποιείται ο βιασμός εντός του γάμου.

Άλλες μορφές βίας μέσα στο γάμο με στόχο να παραμείνει η γυναίκα υποτακτική είναι η απειλή άλλης συζύγου ή διαζυγίου. Σε πολλές κοινωνίες η πολυγαμία είναι νόμιμη, ενώ η διαζευγμένη γυναίκα φέρει στίγμα. Μερικές φορές ούτε ο θάνατος του συζύγου δεν δίνει τέλος στη βία. Σε ορισμένες κοινωνίες στην Αφρική η χήρα πρέπει να συνεχίσει να συλλαμβάνει παιδιά για το νεκρό σύζυγο, μέσω ενός άρρενος συγγενή. Οι χήρες αποτελούν εύκολο στόχο, γιατί δεν έχουν άνδρα προστάτη και θεωρούνται ότι έχουν χρησιμοποιηθεί. Σε πολλές κοινωνίες οι χήρες δεν έχουν δικαί-

ωμα να κληρονομήσουν και έτσι εξαρτώνται οικονομικά από την οικογένειά τους. Επί πλέον τους επιβάλλεται υποτιμητικό ένδυμα, ξύρισμα κεφαλιού, περιορισμένη κοινωνική συμμετοχή και σε ακραίες περιπτώσεις, όπως στην Ινδία, με το έθιμο Sati το οποίο τώρα είναι παράνομο, η χήρα καίγεται στη νεκρική πυρά του συζύγου.

Σήμερα υπάρχουν παλαιά έθιμα, όπως το levirate, τα οποία δικαιολογούν την σωματική, ψυχική και σεξουαλική κακοποίηση της χήρας από άρρενες συγγενείς στο όνομα της παράδοσης.

Περιοριστικές πρακτικές

Το δέσιμο των ποδιών αποτελούσε αρχαίο έθιμο στην Κίνα, το οποίο διήρκεσε από τον 10ο έως τον 20ό αιώνα. Αποτελούσε σύμβολο θέσης να έχεις κόρες με πολύ μικρά πόδια.

Εθεωρούντο πιο κατάλληλες για γάμο γιατί η διαδικασία αυτή τις περιόριζε στο σπίτι και διασφάλιζε την παρθενία τους. Οι προσπάθειες που έκανε η Κίνα από το 1940 για την απόλειψη της πρακτικής αυτής οδήγησε στην κατάργησή της.

Ορισμένες κοινωνίες βάζουν εμπόδια στην μετακίνηση των γυναικών. Στην Σαουδική Αραβία οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να οδηγούν αυτοκίνητα ή να ταξιδεύουν χωρίς άνδρα συνοδό.

Σε ορισμένες κοινωνίες η έμμηνος ρύση των γυναικών θεωρείται μολυσματικό γεγονός γι' αυτό και την περίοδο αυτή οι γυναίκες απομονώνονται. Επίσης περιορίζονται σε ορισμένα είδη τροφών.

Σε πολλές κοινωνίες θεωρείται ανήθικο για τις γυναίκες να εμφανίζονται χωρίς να έχουν σκεπασμένο το κεφάλι ή χωρίς το ενδεδειγμένο ένδυμα.

Στο Αφγανιστάν οι Ταλιμπάν επέβαλαν την μπούρκα, και στο Ιράν επιβλήθηκε το τσαντόρ.

Τα ενδύματα αυτά επιβάλλονται στις γυναίκες για να τις προστατεύσουν από τη βία, καθιστώντας αυτές μη επιθυμητές. Διασφαλίζουν έτσι την αγνότητα της γυναίκας, ώστε να μην διεγείρει την επιθυμία των ανδρών, εκτός του συζύγου. Για ορισμένες γυναίκες οι ενδυματολογικοί αυτοί κώδικες μπορεί να είναι απελευθερωτικοί π.χ. το πέπλο θεωρείται σύμβολο ενάντια στο Δυτικό Ιμπεριαλισμό.

Πολλές γυναίκες επιλέγουν τη συμμόρφωση σε ενδυματολογικούς κώδικες ως έκφραση της ταυτότητάς τους. Η αποβολή των τριών μουσουλμανικών από ένα σχολείο στη Γαλλία επειδή είχαν καλυμμένο το κεφάλι με μανδήλα, τους στέρησε το δικαίωμα στον πολιτισμό τους και στην εκπαίδευση.

Όταν η επιλογή του ενδύματος γίνεται με τη συναίνεση αυτού που το φοράει, τότε τα δικαιώματα των ατόμων δεν παραβιάζονται. Τούτο συμβαίνει μόνο εάν το ένδυμα επιβάλλεται και αν υπάρχει τιμωρία σε άρνηση να το πράξουν.

Ομορφιά

Σε πολλές κοινωνίες η επιθυμία της ομορφιάς έχει επηρεάσει τις γυναίκες με πολλούς τρόπους. Στο δυτικό κόσμο, στον 21ο αιώνα, ο μύθος της ομορφιάς, που επικεντρώνεται στην αδύνατη γυναικεία σιλουέτα, επιβλήθηκε στις γυναίκες από τα ΜΜΕ. Η διαφήμιση εξακολουθεί να παρουσιάζει τις γυναίκες στους παραδοσιακούς τους ρόλους ή ως ανθρώπινα σώματα που πωλούν προϊόντα. Η αισθητική χειρουργική έχει δημιουργήσει προβλήματα υγείας σε πολλές γυναίκες,

Οι απαιτήσεις για αδύνατα γυναικεία σώματα στο Δυτικό κόσμο έχουν ως αποτέλεσμα πολλές γυναίκες και έφηβα κορίτσια να υποφέρουν από διατροφικά προβλήματα.

Αιμομιξία

Σε πολλά μέρη του κόσμου υπάρχει ανοχή για την αιμομιξία, η οποία δεν θεωρείται ποινικό αδίκημα.

Η αιμομιξία μπορεί να πάρει πολλές μορφές με πιο ακραία το βιασμό. Οι θύτες είναι συνήθως πατεράδες, αδέρφια, θείοι, ξαδέλφια ακόμη και παππούδες. Η αιμομιξία ασκείται από ορισμένες αιρέσεις, όπως στην Ινδία οι Hindu Sacti οι οποίοι πιστεύουν ότι αποτελεί ένα προωθημένο βήμα προς την θρησκεία. Σε μια ενδογαμική ομάδα στην Ινδία, τους Baiga, υπάρχει ο αιμομικτικός γάμος. Τα θύματα τα οποία είναι κυρίως γυναίκες, υποφέρουν από διάφορα ψυχολογικά και σωματικά προβλήματα. Ένα σοβαρό πρόβλημα αποτελεί η μεγάλη συναισθηματική δυσκολία αναφοράς αυτών των εγκλημάτων, κυρίως όταν το θύμα γνωρίζει ότι ο θύτης δεν τιμωρείται.

Συμπεράσματα

Σύμφωνα με την Ειδική Εισηγήτρια της Υποεπιτροπής για την προώθηση και προστασία των ΑΔ Halima Warzazi, μόνο μέσω της βελτίωσης της θέσης των γυναικών και της ισότιμης συμμετοχής τους στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή των κοινωνιών τους είναι δυνατό να καταπολεμηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές.

Η Halima Warzazi στην τελευταία έκθεση, που υπέβαλε το 2005 στην Υποεπιτροπή, ζήτησε το θέμα αυτό μελλοντικά να εξετάζεται από την Ειδική Εισηγήτρια για τη βία κατά των γυναικών, της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αφού αποτελεί μία από τις μορφές βίας.

Στην έκθεση αυτή, στην οποία συνοψίζει τα αποτελέσματα της εργασίας της από τότε που διορίστηκε ως Ειδική Εισηγήτρια, αναφέρεται μεταξύ άλλων και στα μέτρα που υιοθετήθηκαν νομοθετικά και άλλα, σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση των παραδοσιακών πρακτικών, ειδικότερα της κλειτοριδεκτομής.

Σε περιφερειακό επίπεδο αναφέρεται στο άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών στην Αφρική, της Αφρικανικής Χάρτας για τα ΑΔ και τα δικαιώματα των λαών, στο οποίο έχουν προσχωρήσει μέχρι σήμερα μόνο 10 από τις 57 χώρες, οι οποίες είναι μέρη αυτού.

Επί πλέον αναφέρεται στον ορισμό από την Διαφρικανική Επιτροπή και άλλους φορείς στην Αφρική της 6ης Φεβρουαρίου ως Διεθνούς Ημέρας μηδενικής ανοχής κατά της κλειτοριδεκτομής και υιοθέτησης σχετικού προγράμματος δράσης για την απόλειψή της μέχρι το 2010.

Σε εθνικό επίπεδο επισημαίνει ότι οι περισσότερες αφρικανικές χώρες έχουν υιοθετήσει νομοθεσία και δράσεις για την καταπολέμηση της κλειτοριδεκτομής όχι όμως άλλων παραδοσιακών πρακτικών, ενώ οι χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής έχουν υιοθετήσει νομοθεσία για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών γενικότερα.

Ενώ έχει παρατηρηθεί πρόοδος όσον αφορά την καταπολέμηση της κλειτοριδεκτομής, ειδικότερα σε Δυτικές χώρες, σε μεταναστευτικούς πληθυσμούς, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση της ηλικίας στην οποία αυτή λαμβάνει χώρα, δηλ. στην ηλικία 1- 2 ετών.

Επιπλέον, ολοένα και περισσότερες νέες γυναίκες εξαναγκάζονται σε γάμο παρά τη θέλησή τους, ακόμη και παιδιά δεύτερης γενιάς μεταναστών.

Οι παραδοσιακές πρακτικές περιλαμβάνονται ως μορφή βίας στην έκθεση των Ηνωμένων Εθνών στην οποία αναφερθήκαμε προηγουμένως, η οποία κυκλοφόρησε τον Οκτώβριο του 2006 και την οποία επεξεργάστηκαν εμπειρογνώμονες υψηλού κύρους μετά από διαβούλευση με τα κράτη-μέλη, με τα Ηνωμένα Έθνη και τους εξειδικευμένους οργανισμούς τους, καθώς και με ΜΚΟ.

Η έκθεση αυτή για τη βία, μεταξύ άλλων, ασχολείται με τα αίτια τον φαινομένου, τις επιπτώσεις αυτού, τις καλύτερες πρακτικές για την καταπολέμησή του και προτείνει συστάσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπισή του.

Ένα από τα βασικά συμπεράσματα της μελέτης είναι ότι χωρίς πολιτική θέληση των κυβερνήσεων, η οποία θα πρέπει να συνοδεύεται από συστηματική δράση, επαρκείς πόρους, ισχυρούς και μόνιμους θεσμικούς μηχανισμούς, η βία, συμπεριλαμβανομένων των παραδοσιακών πρακτικών, δεν μπορεί να καταπολεμηθεί. Επίσης πολλές καινοτόμες πρωτοβουλίες γυναικείων οργανώσεων και άλλων ΜΚΟ θα πρέπει να υιοθετηθούν και να θεσμοθετηθούν από το κράτος.

Η βία δεν μπορεί να καταπολεμηθεί μέχρι οι άνδρες και οι γυναίκες, τα αγόρια και τα κορίτσια να γίνουν πραγματικοί συνεταίροι σε μια κοινωνία που θα βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό και στην υπευθυνότητα, καθώς και σε ίσες ευκαιρίες.